

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ Г.С. СКОВОРОДИ

РУДА Н.В., НАУМЕНКО С.С.,
У ЯНЬЛІНЬ, САМОЙЛЕНКО Н.С., ХИЖА І.П.

КОМПЛЕМЕНТ У КИТАЙСЬКІЙ МОВІ

НАВЧАЛЬНИЙ ПОСІБНИК

ХАРКІВ, 2024

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди

Руда Н.В., Науменко С.С., У Яньлінь,
Самойленко Н.С., Хижа І.П.

КОМПЛЕМЕНТ У КИТАЙСЬКІЙ МОВІ

НАВЧАЛЬНИЙ ПОСІБНИК

Харків, 2024

УДК 811.581'36 (075.8)

К 63

Рецензенти:

Семеніст І.В. – доктор філологічних наук, доцент, декан факультету східних мов Київського столичного університету імені Бориса Грінченка;

Котова А.В. – кандидат педагогічних наук, доцент, голова методичної комісії факультету іноземних мов Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна.

Жукова К.Є. – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри східних мов Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди

Затверджено вченою радою Харківського національного педагогічного університету імені
Г. С. Сковороди
протокол №3 від 20.02.2024 р.

Руда Н.В., Науменко С.С., У Янїльнї, Самойленко Н.С., Хижа І.П.
Комплемент у китайській мові. Навчальний посібник.
Харків: ХНПУ, 2024., 68 с.

Навчальний посібник «Комплемент у китайській мові» складається з восьми навчальних тем, що містять теоретичний матеріал та тренувальну частину, яка представлена комплексом граматичних вправ, спрямованих на засвоєння, відпрацювання та закріплення теми. Посібник призначений для здобувачів освіти рівня бакалавр, а також для всіх, хто цікавиться практичною граматиною китайської мови та бажає підвищити свій рівень володіння мовою. Навчальний посібник може бути використаний для самостійного вивчення означеної теми.

©Харківський національний
педагогічний університет імені
Г. С. Сковороди
© Н.В.Руда, Науменко С.С.,
У Янїльнї, Самойленко Н.С.,
Хижа І.П.

ISBN 978-617-639-454-9

ПЕРЕДМОВА

Навчальний посібник «Комплемент у китайській мові» присвячений детальному вивченню однієї з найважливіших тем практичної граматики китайської мови – комплементу (补语) та його функціонуванню в мовленні. Своєрідність китайської граматики, яка є відмінною від граматики західних мов, пояснює наявність в ній категорій, яким немає аналогів в українській мові. Така ситуація дещо ускладнює засвоєння здобувачами освіти граматики китайської мови. Вивчення категорії комплементу є окремою темою дисципліни «Практична граматика китайської мови», яка вивчається в межах освітньої програми для бакалаврів «Китайська мова і література». Крім того, тема додатково вивчається на практичних заняттях з китайської мови, що надає можливість здобувачам детально засвоїти категорію комплементу в китайській мові.

Навчальний посібник має на меті підготовку висококваліфікованих фахівців, які на високому рівні володіють знаннями про комплемент як про другорядний член речення, мають достатній рівень граматичної компетентності, який дозволить здійснювати мовну комунікацію на високому професійному рівні. Навчальний посібник складається з восьми частин, у кожній з яких детально розібрано окрему групу комплементів, наведено приклади та виокремлено особливості вживання в мовленні. Теоретичний матеріал завершується тренувальною частиною, яка представлена розширеним комплексом граматичних вправ, спрямованих на засвоєння, відпрацювання та закріплення теми. Вправи розміщено за принципом «від простого до складного», що дає змогу засвоювати теми поступово та ґрунтовно.

Пропонований навчальний посібник призначений для здобувачів освіти рівня бакалавр. Також він може бути корисним всім, хто цікавиться практичною граматикою китайської мови та бажає підвищити свій рівень володіння мовою. Навчальний посібник може бути використаний для самостійного вивчення теми «Комплемент у китайській мові».

ЗМІСТ

Категорія комплементу в китайській мові.....	5
Комплемент ступеню (程度补语).....	6
Комплемент стану (状态补语)	13
Комплемент напрямку (趋向补语)	20
Комплемент результату (结果补语)	31
Комплемент вірогідності (可能补语)	38
Комплемент кількості (数量补语)	47
Комплемент тривалості (时量补语)	52
Комплемент кратності (动量补语)	59
Перелік використаних джерел.....	66

КАТЕГОРІЯ КОМПЛЕМЕНТУ В КИТАЙСЬКІЙ МОВІ

Комплемент / модифікатор / предикативний додаток (补语 bǔyǔ) – це додатковий член речення, який вживається після присудка, вираженого дієсловом або прикметником, та доповнює його значення. Утворюється шляхом прямого приєднання до дієслова однієї з морфем, що характеризують результат дії. Комплемент допомагає уточнити дію, яка виражена присудком, додає значення завершеності.

Аналогічний член речення відсутній в українській мові, тому при вживанні в китайській мові потребує особливої уваги та розуміння його граматичних та семантичних особливостей. Вибір того чи іншого комплементу досить суб'єктивний та залежить від інформації, яку треба висловити.

До **граматичних особливостей** відносяться наступні:

- Комплемент може бути виражений прикметником, дієсловом, числівником або висловлюванням, до складу якого входять числівники, словосполученням або цілим реченням.

- Частка 得, яка вводить комплемент, ставиться між присудком та комплементом.

- В залежності від змісту, в одному реченні можуть вживатися один або два види комплементу.

В китайській мові виділяються 8 видів комплементів, в залежності від їх значення та структури:

1. Комплемент ступеню (程度补语 chéngdù bǔyǔ)
2. Комплемент стану (状态补语 zhuàngtài bǔyǔ)
3. Комплемент результату (结果补语 jiéguǒ bǔyǔ)
4. Комплемент вірогідності (可能补语 kěnéng bǔyǔ)
5. Комплемент напряму (趋向补语 qūxiàng bǔyǔ)
6. Комплемент кратності (动量补语 dòngliàng bǔyǔ)

7. Комплемент тривалості (时量补语 shíliáng bǔyǔ)

8. Комплемент кількості (数量补语 shùliàng bǔyǔ)

КОМПЛЕМЕНТ СТУПЕНЮ (程度补语)

Комплемент ступеню вказує на те, що конкретна дія або явище досягає певного ступеню. Даний комплемент поділяється на дві групи:

- з вживанням частки 得 після присудка
- без вживання частки 得 після присудка.

Важливо запам'ятати:

Перед комплементом ступеню не можна вживати прислівники 很, 非常, 挺, 还, 最 та інші.

1. **Комплемент ступеню без частки 得** утворюється за допомогою приєднання до присудка (який виражений дієсловами, що позначають емоційний, фізичний стан, або прикметником) комплементу і частки 了. Найчастіше використовуються наступні комплементи: 极, 透, 死, 坏.

极 – вкрай, дуже

例句:

好极了! 坏极了! 奇怪极了! 好听极了! 生气极了! 累极了! 美丽极了!
高兴极了!

透 – вкрай, повністю, наскрізь, вичерпно

例句:

熟透了 – повністю дозріти (水果熟透了。)

饿透了 – вкрай зголодніти (回了家, 感到饿透了。)

笨透了 – зовсім дурний (小王说我笨透了。)

全身湿透了 – промок до останньої нитки (我全身湿透了, 会感冒。)

湿透了 – промокнути (我的衣服在雨中湿透了。)

扎透了 – проколювати наскрізь (我的手指被钉子扎透了。)

死 – до смерті, повністю, вкрай

例句:

- 怕死了 - до смерті налякався (噼里啪啦声怕死我了。)
饿死了 - вмирати від голоду (我饿死了。)
冻死了 - вкрай змерзнути (外边零下 20 度, 我冻死了。)
笑死了 - вмирати від сміху (听到了那个笑话, 笑死我了。)
热死了 - до смерті спекотно (今天的天气热死了。)

坏 - вкрай, страшенно, до нестями

例句:

- 累坏了 - валитися з ніг від втоми (工作了一天, 我累坏了。)
乐坏了 - страшенно зрадіти (找到了好工作, 我就乐坏了。)
气坏了 - лопнути від злості (他的话让我气坏了。)
穿坏了 - зносити (我把最喜欢的裤子穿坏了。)
饿坏了 - вкрай зголодніти (我两天没吃饭, 饿坏了。)
吓坏了 - страшенно налякатися (那条蛇把我吓坏了。)

Схема вживання в реченні:

谓语	极透死坏	了
----	------	---

2. **Комплемент ступеню з часткою 得** утворюється за допомогою приєднання до присудка (який виражений дієсловами, що позначають психічні дії, стан, емоції, або прикметником) частки **得**, а потім комплементу. Найчастіше використовуються наступні комплементи: **很, 慌, 要命, 要死, 不得了, 不行.**

很 – дуже

例句:

疼得很。冷得很。贵得很。(牙疼得很。天气冷得很。东西贵得很。)

慌 – дуже, сильно, здорово, вкрай, страшенно

例句:

- 挤得慌 - вкрай тісно (车上挤得慌!)
烦得慌 - страшенно набридло (今天的事情烦得慌。)
闷得慌 - яка нудьга! (呆在家里, 闷得慌!)
要命/要死 - вкрай, нестерпно, до смерті, вбивчо

例句:

- 渴得要命 - до смерті хочеться пити (瓶子里一点水也没有, 渴得要命。)
慢得要命 - нестерпно повільно (天啊, 慢得要命! 能不能快一点儿?)
冷得要命 - вкрай холодно (今天冷得要命, 该回家了。)
脏得要死 - вкрай брудно (你看你! 全身脏得要死。)
气得要死 - до смерті розсердитися (你骗我了, 我气得要死。)

不得了 (= 非常) вкрай, в найвищому ступені, страшенно, неможливо

例句:

- 痛得不得了 - нестерпно боліти (牙疼得不得了。)
忙得不得了 - вкрай зайнятий (在这家公司工作, 我每天都忙得不得了。)
讨厌得不得了 - до біса набридло (天天听他的笑话, 讨厌得不得了。)

不行 - нікуди не годиться, до запаморочення, вкрай, страшенно

例句:

- 累得不行 - вкрай втомився (刚下班了, 累得不行。)
高兴得不行 - любити до запаморочення (考上了大学, 我就高兴得不行。)
忙得不行 - страшенно зайнятий (我最近忙得不行, 没有时间锻炼身体。)
坏得不行 - нікуди не годиться (那辆旧自行车坏得不行。)

Схема вживання в реченні:

谓语	得	很 慌 要命 要死 不得了 不行
----	---	---------------------------------

Питальні речення з компонентом ступеню утворюються за допомогою питального слова 怎么样?:

你买的手机怎么样? 你们的新老师怎么样?

练习

一、翻译成乌克兰文

1. 小心点，开水烫极了。
2. 脱下你的毛衣，房子里暖和极了。
3. 我觉得这个生词的用法难得很。
4. 邻居的那条狗，孩子怕得很。
5. 这些学生对李教授佩服极了。
6. 他们关心极了。
7. 动物园的老虎很可怕，我们吓得要命。
8. 她看了我们一眼，然后忌妒得不行。
9. 那个邻居的孩子淘气得不得了。
10. 我们的朋友喜欢吃熟透的香蕉。
11. 我们要不要在这里休息一会儿？马累得不行了。
12. 这种菜已经凉透了，我不吃。
13. 夜里一个人呆在外面真疼得慌。
14. 他拿了满分，高兴得很，拿满分的概率只有百分之一。
15. 屋子里闹得很，看书，看不下去！
16. 这部电影无聊得要死，咱们不看吧。

二、用动词/形同此+程度补语完成下列句子

1. 我妈妈做的饼干_____。
2. 你看，果子已经_____。
3. 北京的冬天_____。
4. 雨把我全身都_____。
5. 你把我的帽子_____。
6. 小女孩被老虎的吼叫声_____。

7. 最近天气_____，希望明天下一场大雨。
8. 孩子明天要去医院打针，他_____。
9. 我不小心把妈妈最喜欢的被子扯破了，她_____。
10. 周末我不能出去玩儿，我_____。

三、判断正误并改正（正确的打“对”，错误的打“错”）

1. 他给我买了一条小蛇，我喜欢得死了。
2. 因为兄弟的婚姻问题，他快要气死了。
3. 亚纳非常想脱下这件大衣，穿着它热得了。
4. 克谢尼娅饿得不行，安娜更是饿得慌。
5. 叶娃困得很，想睡会儿觉。
6. 所有的房子和地下室都很挤得要命。
7. 我们不看这部电影了吧，非常闷得慌。
8. 服务员，这道菜咸的要死！
9. 她听到这好消息，一定会高兴得不得了。
10. 今天孩子们使我累地不得了。

四、指出下列句子中哪些是程度补语

1. 我最爱吃妈妈做的鱼，味道好极了！
2. 奶奶切开了生日蛋糕。
3. 孩子，多穿一点衣服，外面冷得要命。
4. 他的衣服被雨水浸透了。
5. 路太滑，一不小心就摔倒了。
6. 今天老师讲的语法我都记住了。
7. 从灌木丛中传来的枪声吓坏了我们。
8. 今天孩子们使我累得不得了。

9. 城里忙得不行，乡下累得够呛。

10. 他的脸好像被人打了一拳！

五、用程度补语回答问题

1. 那家饭馆的北京烤鸭怎么样？

2. 北京的夏天天气怎么样？

3. 朋友快要结婚了，你的感觉怎么样？

4. 你喜不喜欢那位老师的地理课？

5. 你周末有没有空儿，想不想出去玩儿？

6. 你为什么还不穿那条裤子？

7. 你的牙齿怎么了？

8. 你不小心把妈妈最喜欢的被子扯破了，你觉得妈妈会有什么感受？

9. 哥哥开车开得怎么样？

10. 你整天一口水也没喝，你会怎么说？

六、看图说话 用状态补语说句子，描述下列图片

七、整理句子

1. 人 饭店 的 里 极了 多
2. 简直 坏 那个 透了 人
3. 忙 两天 这 坏了 我
4. 他 急死 也， 人 了 什么 不 说
5. 热得 外边 出去 了 要死， 别
6. 块 渴 喝 得 我 要命， 一点儿 给 水 我
7. 赶快 得 头 疼 要 吃 点儿 很， 我的 药
8. 小狗 我们 得 不行 妹妹 爱 家 的
9. 熟 姐姐 的 香瓜 喜欢 透 吃

八、在适当的位置插入括号中的程度补语，必要时加上“得”

1. 这首歌我喜欢！我都能背下来了。（极了）
2. 秋天喝几口热巧克力，真是舒服！（死了）
3. 我们那个邻居坏，没有人喜欢他。（透）
4. 你送我的这本书好看！（极了）
5. 我们班的综合课老师厉害，大家都怕他。（不得了）
6. 早上我没吃饭，肚子饿。（慌）
7. 最近小张瘦，他是不是病？（厉害）
8. 她说那是她最喜欢的一道菜。我以为她是客套，可她真喜欢。（不得了）
9. 孩子显得信心十足，而实际上他很紧张。（要命）
10. 哥哥实在困，连眼睛都睁不开。（不行）

九、用程度补语翻译句子

1. Він надзвичайно втомився і дуже хоче їсти.
2. Ці штани дуже брудні, як ти можеш їх носити?

3. В магазині дуже багато людей.
4. Зараз він дуже зайнятий і не може піти з тобою в бібліотеку.
5. В кімнаті надзвичайно холодно.
6. Після прогулянки мама дуже хоче пити.
7. На вулиці гроза, я промок до нитки!
8. Ця аудиторія дуже чиста.
9. Містер Чжан дуже сильно втомився і хоче спати.
10. Мені самому вдома жахливо нудно.
11. Найбільше я люблю борщ, який готує мама, він такий смачний!
12. Сьогоднішня вистава просто чудова!
13. Ввімкни кондиціонер, у кімнаті надто спекотно.
14. Мене за руку вкусила оса, дуже боляче!
15. Надворі надзвичайно холодно, він промерз наскрізь.

十、用程度补语写故事 (100 字左右)

КОМПЛЕМЕНТ СТАНУ (状态补语)

Комплемент стану – це комплемент, який вводить оціночне або описове пояснення результату дії. Завжди відповідає на питання *ЯК? ЯКИМ ЧИНОМ?*

Речення з комплементом стану будуються за наступними схемами:

1. 主语-谓语-得-补语	他唱得很好听。
2. 主语-谓语 1-宾语-谓语 2-得-补语	他唱歌唱得很好听。
3. 主语-宾语-谓语-得-补语	他歌唱得很好听。

Перша схема побудови речення використовується, коли відсутній додаток після дієслова. Друга та третя схеми використовуються, коли в реченні є дієслівно-об'єктна конструкція. Дієслівно-об'єктні конструкції – це комбінації

слів, де перше слово є дієсловом, а друге – є об'єктом, на який спрямована дія (додаток до дієслова). В такому випадку треба або подвоїти дієслово, або поставити об'єкт перед дієсловом.

Якщо в реченні з подвоєнням присудка використовуються прислівники 也、都、一定, то вони ставляться або перед другим присудком, або після частки 得.

Наприклад:

她唱歌也唱得很好听。她唱歌唱得也很好听。

他们跑步都跑得很快。他们跑步跑得都很快。

老师说话一定说得很清楚。老师说话说得一定很清楚。

Якщо в реченні з подвоєнням присудка вживаються модальні дієслова, то вони ставляться перед другим присудком. Наприклад:

她唱歌想唱得很好听。

Іноді легко відрізнити дієслово з об'єктом: 唱歌 (співати пісню) (唱 “співати” + 歌 “пісню”), 吃饭 (吃 “їсти” + 饭 “їжу”) а іноді об'єктна частина не є очевидною – 睡觉 (досл. “спати сон”), 游泳 (досл. “плавати плавання”) тощо.

Список найбільш уживаних дієслівно-об'єктних конструкцій (离合动词):

见面、帮忙、说话、理发、抽烟 (吸烟)、起床、洗澡、吃饭、睡觉、唱歌、跳舞、教书、上课、下课、考试、开学、游泳、跑步、散步、打球、踢球、发烧、看病、住院、打针、扎针、排队、过期、罚款、刷牙、道歉、招手、举手、照相、打工、开会、请假、生气、聊天儿、离婚、结婚、骑马、报名、过夜、帮忙、请假

Дієслова, які не є дієслівно-об'єктною конструкцією (不是离合词):

复习、预习、练习、联系、介绍、解释、调查、表示、表达、旅行、旅游、游览、准备、描写、判断

Комплемент стану може бути поширеним та непоширеним. Непоширений комплемент стану виражений словом, або простим словосполученням, що позначає стан дії. Наприклад:

他跑步跑得不快。

妹妹长得漂漂亮亮。

你汉语说得不错。

Поширений комплемент стану може бути виражений словосполученням, реченням, фразеологічними одиницями, сталими виразами, деякими іншими комплементами. Наприклад:

他汉语说得跟我一样好。

我伤心得一句话也说不出。

那个孩子美得不像话。

我感动得不知道说什么好。

За допомогою комплементу стану можна перетворити два простих речення, з яких одне позначає причину, друге – наслідки, в одне, що є ознакою більш високого рівня володіння китайською мовою. Наприклад:

她很伤心。她不知道怎么办。= 她伤心得不知道怎么办。Вона так засмучена, що не знає, що робити.

他很累。他想睡觉。= 他累得想睡觉。Він так втомився, що хоче спати.

练习

一、用格式造句

动词+得+。。。。

动词+得+不+。。。。

动词+得+形容词+不+形容词？

动词+得+怎么样？

动词+宾语+动词+得。。。。

宾语+动词+得。。。。

二、用下面的动词和形容词完成句子

动词：写，听，做，游泳，睡觉，打扫，照，说

形容词：认真，慢，晚，好，棒，干净，漂亮，流利

1. 他的汉字_____!
2. 英语他_____，但汉语他_____。
3. 听说你昨天晚上 12 点才睡，你每天都_____?
4. 汉语老师怕我们听不懂，所以_____。
5. 大卫从小就会游泳了，现在_____。
6. 为了提高听力，他_____。
7. 这个旅馆的屋子都_____，客人们很满意。
8. 玛丽的作业_____，老师常常表扬她。
9. 我觉得这张照片_____。
10. 她讲的故事特别有意思，孩子们_____。

三、改写句子

例：弟弟打扫房间。房间干干净净的。

→弟弟打扫房间打扫得干干净净的。

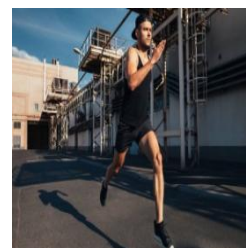
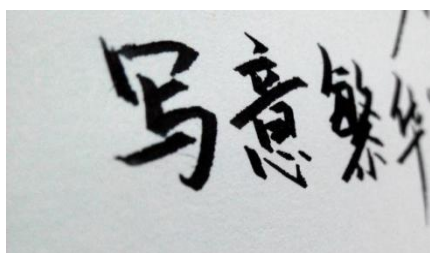
1. 她哭了。眼睛都肿了。
2. 老师讲课。嗓子都哑了。
3. 学生跑步。学生腿疼。
4. 麦克上网。麦克没有时间好好学习。
5. 爸爸开车，车太快了。
6. 姐姐看电视剧。姐姐的眼睛疼。

7. 妹妹很开心。她唱起歌来。
8. 哥哥很忙。哥哥没有时间睡觉。

四、用状态补语完成句子

1. 爷爷吃得_____。
2. 妈妈笑得_____。
3. 林大夫上网上得_____。
4. 太太减肥减得_____。
5. 老师忙得_____。
6. 我的手疼得_____。
7. 天气冷得_____。
8. 东西贵得_____。

五、看图说话 用状态补语说句子，描述下列图片

六、 整理句子

1. 妹妹 跑 快 得 非常。
2. 奶奶 得 好 太极拳 打 不 打 太。
3. 说 他 得 英语 说 太 不 标准。
4. 不认真 他 作业 做 得 认真 做。
5. 好听 特别 得 他们 唱歌 唱。
6. 很 今天 晚 你们 得 玩。
7. 她 快 非常 游泳 得 游。
8. 漂亮 她 得 很 长。

七、 判断正误并改正（ 正确的打 “对”， 错误的打 “错” ）

1. 玛丽写汉字得认真。
2. 安娜昨天打扮了很漂亮。
3. 房间打扫得不太干净。
4. 爱德华每天都来特别早。
5. 我的女朋友舞跳得特别好看。
6. 大学生应该学习得很努力。
7. 姐姐的毕业论文写得很长。
8. 中国同学舞跳得不好。

八、 根据实际情况回答问题

1. 你会说汉语吗? 你汉语说得怎么样? 英语呢?
2. 你喜欢打什么球? 打得怎么样?
3. 你觉得你长得漂亮/帅吗?
4. 你会画画儿吗? 画得怎么样?
5. 最近你出去玩了吗? 玩得怎么样?

6. 最近你去饭店吃过饭吗? 吃得怎么样?
7. 什么动物起得早?
8. 什么动物睡得晚?
9. 什么动物吃得多?
10. 什么动物跑得快?
11. 什么动物爬得慢?
12. 什么动物跳得高?
13. 什么动物游得快?

九、用状态补语翻译句子

1. Він багато їсть. 2. Вона мало спить. 3. Молодший брат старанно навчається. 4. Тато п'є мало спиртного. 5. Він старанно займається спортом. 6. Марія каже правильно. 7. Старший брат швидко бігає. 8. Майк добре розмовляє китайською мовою. 9. Ганна гарно співає. 10. Лілі добре танцює. 11. Дідусь багато займається тайцзіцюанем. 12. Мама швидко читає. 13. Ван швидко говорить японською мовою. 14. Лін пізно лягає спати. 15. Пітер рано встає. 16. Щодня Чжан Дун прокидається дуже рано, тому що заняття у нього починаються о 8 ранку. 17. Кажуть, що Малі добре співає. – Не знаю, не чув.
18. Учитель сказав Сяо Вану, що він правильно зробив домашнє завдання. 19. Як він навчається? – Так собі, середньо. 20. Я так втомився, що не можу їсти. 21. Ти говориш так, що я тебе не розумію. 22. Ми всі сьогодні так готувалися, що не спали всю ніч. 23. Я так розсердився, що не знав, що відповісти. 24. Як ти? - Вибач, немає настрою (поганий настрій).

十、用状态补语写故事 (100 字左右)

КОМПЛЕМЕНТ НАПРЯМУ (趋向补语)

Комплемент напрямку – це комплемент, що вживається після присудка, який виражений дієсловом, та означає напрям руху. Він може бути односкладовим та двоскладовим.

Односкладовий комплемент напрямку утворюється додаванням до присудка морфем 来 або 去. Якщо рух відбувається від того, хто говорить (спікера), то вживається 去, а якщо рух відбувається до спікера, вживається 来. Наприклад:

小李，进来吧！ Сяо Лі, заходь! (спікер всередині)

小李，进去吧！ Сяо Лі, заходь! (спікер ззовні)

王老师刚出去了。Учитель Ван щойно вийшов. (спікер всередині)

王老师刚出来了。Учитель Ван щойно вийшов. (спікер ззовні)

Якщо рухається спікер, то 来 вживається, якщо він вже виконав дію, 去 вживається, якщо він ще не виконав дію, або лише збирається її виконати.

Наприклад:

我已经上去了。Я вже піднявся。我还没上来呢。Я ще не піднявся。

Якщо в реченні є додаток місця, він обов'язково ставиться перед 来/去.
进屋里去、进屋里来、上山去、上山来、过桥去、过桥来、下车去、下车来、回家去、回家来、出教室去、出教室来。

Двоскладовий компонент напрямку утворюється додаванням до присудка двох морфем, перша з яких означає напрям в просторі, друга виражена морфемами 来/去, в залежності від позиції спікера.

Присудок	Напрямок у просторі	Рух до або від спікера
走、跑、开、飞、爬、骑、带、 取、买、发、寄、送、放、想	上、下、进、出、回、 过、起	来、去

走出去、跑下来、开回来、爬上去、骑出去、带回来、取出来、买上去、发过去、寄回来、送过去、放上去、想起来、想出来

Якщо в реченні є додаток місця, він обов'язково ставиться перед 来/去. Якщо об'єкт не є додатком місця, він може ставитися, як перед 来/去, так і після.

Наприклад:

走进屋来/开出院子去/走过桥来。

买回东西来/买回来东西

发过短信去/发过去短信

我把衣服放进柜里去了。

Вживання частки 了 потребує особливої уваги. Якщо присудок означає дію, яка закінчилася, то 了 ставиться після 来/去, потім йде додаток (не місця).

Наприклад:

爸爸给我买回来了一台新电脑。

我发过去了一封短信。

Якщо додаток відсутній, то частка 了 ставиться або одразу після присудка, або після комплементу. Наприклад:

小伙子看见老人后, 马上站了起来。 / 小伙子看见老人后, 都站起来了。

吃完午饭后, 大家都走了出去。 / 吃完午饭后, 大家都走出去了。

Значення двоскладових компонентів напряму 起来 / 下去 / 出来 / 下来 / 上来 / 上去 / 过去 / 过来:

起来

1) рух знизу вгору

站起来 (встати), 跳起来 (підстрибнути), 举起来 (підняти), 拿起来 (взяти, підняти), 提起来 (взяти, підняти), 抬起来 (підняти).

2) початок та розвиток дії (присудок може бути виражений дієсловом або прикметником)

热起来 (потеплішало), 哭起来 (розплакатися), 笑起来 (розсміятися), 下起(雨)来 (пішов дощ), 说起来 (почати говорити)

3) складання, додавання, збирання разом

联合起来, 集中起来, 捆起来, 积累起来, 存起来, 组织起来, 收拾起来

请你把桌子上的东西**收起来**。 Будь ласка, збери речі на столі.

所有的国家**联合起来**了。 Всі країни об'єдналися.

4) суб'єктивна оцінка

看起来 (на вигляд, виглядає), 说起来 (говоритися, говорити), 做起来 (робитися, робити), 用起来 (при використанні, використовувати), 吃起来 (на смак, смакує), 听起来 (на слух), 算起来 (якщо порахувати)

这件毛衣**看起来**很难看, 穿起来很舒服。 Цей светр на вигляд некрасивий, а коли надягаєш, дуже зручний.

这种咖啡**喝起来**很好喝。 Цей сорт кави на смак дуже добрий.

5) спогади

想起来/记起来/回忆起来 – згадати, пригадати

我不能把他的名字**想起来**。 Я не можу пригадати його ім'я.

下去

1) напрям вниз від того, хто говорить

走下去(спуститися), 开下去(з'їхати), 跳下去 (зістрибнути)

2) продовження дії

说下去(продовжувати говорити), 讲下去 (продовжувати розповідати), 写下去 (продовжувати писати), 学下去 (продовжувати вчити), 坚持下去 (продовжувати наполягати)

请同学把生词**写下去**。 Будь ласка, учні, продовжуйте писати слова.

出来

1) напрям зсередини назовні

拿出来 (дістати, витягти), 选出来 (вибрати), 跑出来 (вистрибнути), 开出来 (виїхати), 走出来 (вийти)

2) впізнавання когось або щось за допомогою якоїсь дії

听出来 (впізнати на слух), 喝/吃出来 (впізнати на смак), 认出来 (впізнати), 看出来 (розпізнати на вигляд), 摸出来 (впізнати на дотик)

我吃出来了那是什麼肉。Я впізнав на смак, що то за м'ясо.

你认得出来这个地方吗? 你 можеш впізнати це місце?

3) Вигадати, винайти щось. 想出来

下来

1) рух вниз до того, хто говорить

走下来(спуститися), 飞下来(злетіти), 开下来(з'їхати), 跳下来 (зістрибнути)

2) зупинка, фіксація, стабілізація; зберігати на пам'ять

画下来 (намалювати), 记/写下来 (записати), 停下来(зупинити), 拍下来 (зняти), 照下来 (сфотографувати), 留下来 (залишити)

到了, 把汽车停下来吧。Приїхали, зупиніть машину.

你把我的地址记下来了嗎? 你 записав мою адресу?

这个咖啡馆不错, 我决定留下来。Це кафе непогане, ми залишимося.

3) розділ, відділення, розрив

扯/撕下来 (відірвати), 揪下来 (стягнути, зірвати, виривати), 脱下来 (зняти)

请把衣服脱下来。Будь ласка, зніміть одяг.

我每天从日历上撕下来一页。Я кожного дня відриваю один лист з календаря.

4) з абстрактними поняттями означає угасання, спад

暗下来 (стемніти), 落下来 (сісти (про сонце), 安静下来 (затихнути) 平静下来 (заспокоюватися), 温和下来 (пом'якшати)

天暗下来了。Стемніло.

宿舍里安静下来了。В гуртожитку стало тихо.

他的性格缓和下来了。Його характер пом'якшав.

上来

1) дія вгору до того, хто говорить

爬上来(залізти вгору), 跑上来 (забігти вгору), 送上来 (занести, доставити), 拿上来(взяти)

2) після дієслів 学, 回答, 说, 背 позначає неможливість виконати дію (Після дієслова часто ставиться 得/不)

我学了半天都学不上来。Я довго вчив і не міг вивчити.

我们班的同学回答不上来这个问题。Всі студенти моєї групи не могли відповісти на це питання.

有什么梦想, 我也说不上来。Яка у мене мрія, я не міг сказати.

这首诗你背得上来吗? Ти зможеш вивчити цей вірш?

上去

1) дія вгору від того, хто говорить

爬上去(залізти вгору), 跑上去 (забігти вгору), 送上去 (занести, доставити), 搬上去(занести)

2) приєднання, доєднання

我用什么把这张照片贴上去呢? Чим мені приклеїти цю фотографію?

我不愿意跟他说话, 所以我挂上电话去了。Я не бажаю з ним розмовляти, тому поклала слухавку.

别戴上去这顶帽子了, 太可笑了。Не надівай цього капелюха, це дуже смішно.

3) оцінка дії, ситуації (лише з 看, 听)

看上去 = 看起来, 听上去 = 听起来

这个苹果看上去很新鲜。Це яблуко виглядає свіжим.

这听上去很危险。Це звучить дуже ризиково.

过去

1) рух від того, хто говорить

走过去 (піти, відійти), 带过去/拿过去 (унести), 送过去 (віднести, доставити),

开过去 (проїхати)

2) втрата нормального стану

昏过去 / 晕过去 (знепритомніти, втратити свідомість)

受伤者晕过去了。Поранений знепритомнів.

过来

1) рух до того, хто говорить

走过来 (прийти, підійти), 带过来/拿过来 (принести), 送过来 (піднести)

2) повернення до нормального стану

改过来 (виправити), 明白过来 (зрозуміти), 醒过来 (прийти до тями), 觉悟过来 (усвідомити)

他晕过去了，又醒过来了。Він знепритомнів, потім знов прийшов до тями.

3) можливість або неможливість виконання дії (з 得/不)

孩子太多了！我一个人照顾不过来。Дітей так багато, я один не догляну.

文件不多，我一个人办得过来。Документів небагато, я один зроблю.

我一生犯了很多错误，现在算不过来。Я за життя зробив дуже багато помилок, зараз і не порахую.

练习

一、按照说话人的位置，填上趋向补语“来”或“去”

1. 客人进客厅_____了。（说话人在外边）
2. 上午张教授要到科学院_____。（说话人不在科学院）
3. 小刘，你出_____一下，好吗？（说话人在外边）
4. 你准备什么时候回国_____？（说话人不在国内）
5. 同学们跑上山_____了。（说话人在山上）
6. 出租车刚开过_____。（说话人在出租车后边）
7. 我老公带回_____一束鲜花。（说话人在家里）
8. 你的杂志给送到楼上_____了。（说话人在楼下）
9. 你们搬进那张桌子_____吧。（说话人在屋里）
10. 他从中国带回_____一套茶具。（说话人在中国）

二、填上适当的复合趋向补语

1. 秋天到了，天气冷_____了。
2. 经过锻炼，我弟弟的身体健康_____了。
3. 最近爸爸工作又忙_____了。
4. 这个传说很有趣，你讲_____。
5. 姐姐对这个专业很感兴趣，她要学_____。
6. 老师说_____话_____快极了。
7. 孩子们高兴得跳_____舞_____。
8. 你的主意很不错，请继续说_____。
9. 他写的那句话的意思你看_____了吗？
10. 你骑的速度慢_____了。
11. 那篇小说已经写_____了。
12. 快用你的摄影机照_____。

13. 同事们搜集的材料应该集中_____。
14. 学校的篮球队已经组织_____了。
15. 外面下_____雪_____了。

三、把下列各组词连城带趋向补语的动宾词组

回去	学校
带来	一瓶牛奶
买回来	一套茶具
唱起来	一首民歌
寄回去	一包书
进来	机场
走进去	超市
抬出去	一个书柜
拿起来	一个大箱子
爬上去	山

四、改正病句

1. 他们上去了楼。
2. 妈妈买着来一瓶牛奶。
3. 同学们走进去教室了。
4. 同屋跑宿舍回来了。
5. 小梅寄哥哥一张明信片去。
6. 王经理回去家了。
7. 学生们都举起手去。
8. 讲师一讲完，听众就鼓掌了起来。

五、在下列情况下怎么说？（用动词+趋向补语）

1. 在一家咖啡馆里，一个多年不见的前同事走过来，跟你打招呼，但是你认不出来她是谁了。
2. 一个中国朋友请你喝茶，茶很好喝，朋友问你：“是什么茶，你喝得出来吗？” 你怎么回答？
3. 老板让他的秘书写下来他说的话，但是秘书觉得老板说得太快，有几个句子没有写下来。秘书会怎么说？
4. 你听到一首中国民歌，中国同学问你听得出来这是什么歌？你怎么回答？
5. 你和朋友一起去城外旅游，那里的风景很美，你让你朋友拍下来。你怎么说？
6. 你和你男/女朋友想租一套房子。你们找到的房子很好看也很舒服，但房租很贵。你对男/女朋友怎么说？

六、看图说话，用趋向补语说句子,描述下列图片

七、选择正确答案

1. 我的商业计划经过反复讨论，总算定_____了，心里的一块石头落了地。
A. 起来 B. 下来 C. 过来 D. 下去
2. 他最好的朋友一直骗他，他现在才明白_____，以前一直被蒙在鼓里。
A. 过去 B. 过来 C. 起来 D. 下去
3. 最近工作压力很大，家里的情况也不好，再让我做别的事情真干不_____。
A. 过来 B. 过去 C. 上来 D. 起来
4. 刚才孩子们玩得很开心，怎么现在就吵_____了？
A. 起来 B. 过来 C. 上来 D. 下去
5. 这是咱们俩的秘密，千万不要透露_____。
A. 出去 B. 出来 C. 起来 D. 进去
6. 这个事情我也刚刚才知道的，是邻居透露_____的。
A. 出去 B. 出来 C. 起来 D. 进去
7. 出国留学以后，他眼界开阔了，性格也开朗_____。
A. 下去 B. 下来 C. 起来 D. 出来
8. 老板加薪以后，人员的工作热情高了，生活也富裕_____。
A. 起来 B. 下去 C. 上来 D. 上去
9. 墙上的照片太讨厌了，快把它摘_____吧。
A. 起来 B. 过来 C. 下来 D. 下去
10. 从北京回广州虽然已经好多年了，但北京话他就是改不_____。
A. 过去 B. 过来 C. 起来 D. 下去
11. 本来他已经决定跟我一起去旅游，但飞机票的高价格使他又踌躇_____。
A. 上来 B. 起来 C. 下去 D. 过来
12. 尽管妈妈并不赞成我这样的计划，但还是答应_____尽力帮我。
A. 下来 B. 上来 C. 起来 D. 过来

八、翻译成中文

1. Попроси, будь ласка, чоловіка допомогти нам відвезти багаж в аеропорт.
2. Я згадала: мені треба піти у магазин купити кілограм яблук і півкіло полуниці.
3. Занеси книжкову полицю нагору.
4. Ти придумала, що ми будемо робити на вихідних?
5. Якщо ти сьогодні поїдеш, чи повернешся ти до суботи?
6. У столі лежить записник, дістань його, будь ласка.
7. Склади свої іграшки у коробку!
8. Коли ректор Лі зайшов в аудиторію, усі студенти піднялися.
9. Делегація, яка відвідувала Аргентину, уже повернулася.
10. Шафа для одягу дуже важка. Допоможи, мені, будь ласка, віднести її у вітальню.
11. Ти маєш допомогти йому виправити цей недолік.
12. Як тільки вона побачила власну кров, то одразу знепритомніла.
13. Іди спати, ти маєш дуже стомлений вигляд.
14. Від хвилювання у неї так сильно билосся серце, що вона ні слова не могла вимовити.
15. Лектор трохи помовчав, потім продовжив говорити.

九、翻译成乌克兰文

1. 我看见孩子正向我们这儿跑过来。
2. 陈先生打算下个星期回韩国去。
3. 先生，请您把口袋里的东西拿出来，包放在桌子上面。
4. 上周我给你那本词典，今天你带回来了没有？
5. 我想吃一块牛肉，请服务员拿过来。
6. 她走过去，就坐下看报纸了。
7. 书架上放着妹妹的玩具，不好看，都要拿下来。
8. 医生说，那位病人好一些了，她能坐起来了。

9. 听说跑进去的人是恐怖分子。
10. 小梅把钥匙插进车里去了。
11. 爸爸给儿子寄去了三千美元。
12. 别让那只小狗跑进来。
13. 我们大学的学生们搬进新的宿舍去了。
14. 你想租的摩托车已经被租出去了。

十、用趋向补语写故事 (100 字左右)

КОМПЛЕМЕНТ РЕЗУЛЬТАТУ (结果补语)

Комплемент результату, це комплемент, який вживається після присудка, що виражений дієсловом, та вказує на результат дії. Комплемент результату може бути виражений дієсловом або прикметником. Він приєднується до присудка та утворює з ним єдину семантичну одиницю.

Найбільш вживані в якості комплемента результату дієслова:

完、到、见、倒、成、住、着、掉、懂、开、走、会、给、通、惯

例子:

写完、买到、看见、摔倒、翻译成、记住、睡着、扔掉、听懂、打开、拿走、学会、借给、开通、住惯

Найбільш вживані в якості комплемента результату прикметники:

对、错、好、坏、满、干净、清楚、早、晚、光

例子:

说对、写错、做好、弄坏、放满、打扫干净、来早、起晚、喝光

Після комплемента результату можна вживати частки 了, 过, але частка 着 не вживається. Заперечна форма утворюється за допомогою частки 没 (没做完、没洗干净). Вживання частки 不 означає умову. Наприклад:

你不做完练习, 就不去玩儿。 Якщо не закінчиш робити справи, то не підеш гуляти.

练习

一、 画出结果补语并翻译

- 哥哥已经把衣服洗干净了。
- 王老师病死了。
- 妈妈打开了窗户。
- 他们爬累了。
- 一个星期穿坏了运动鞋。
- 你说的话他听懂了。
- 电影票卖光了。
- 姐姐学会法文了。
- 晚饭做好了。
- 今天小李起晚了, 所以迟到了。
- 他的女儿长胖了, 该锻炼身体了。
- 我看错了。

二、 选出正确答案

- 昨天上午, 我跑了好几家书店, 终于买_____了这本词典。
A. 开 B. 好 C. 给 D. 到
- 老张是上海人, 他能听_____上海话吗?
A. 到 B. 好 C. 见 D. 懂
- 这份杂志请你带_____你的妹妹。
A. 到 B. 给 C. 在 D. 见
- 沙发椅放_____床对面吧。
A. 在 B. 开 C. 好 D. 给

5. 对不起，我骑_____了你的摩托车。
- A. 好 B. 坏 C. 干净 D. 给
6. 昨天张东写作业写_____十二点。
- A. 完 B. 好 C. 到 D. 清楚
7. 坐在教室后面的学生能看_____黑板上的字吗？
- A. 清楚 B. 明白 C. 懂 D. 好
8. 你的脏 T 恤我都给你洗_____。
- A. 成 B. 完 C. 坏 D. 干净
9. 麦克正要拐弯的时候，和一个骑自行车的小孩儿撞_____一起了。
- A. 开 B. 成 C. 在 D. 坏
10. 老师让同学们打_____书，翻_____第 66 页。
- A. 开在 B. 成到 C. 开到 D. 成在
11. 我的中国朋友对玛丽说：“这个字她写_____了，写_____繁体字了。”
- A. 错到 B. 错成 C. 对错 D. 成错
12. 内科医生让我解_____衣服，她把听诊器放_____我的胸口上，仔细地听了起来。
- A. 开在 B. 成到 C. 完到 D. 成在
13. 今天我在学校门口遇_____麦克了，他交_____我一本书，说是还_____你的。
- A. 见在给 B. 成给给 C. 到完给 D. 见给给

三、 填上适当的结果补语，并指出词类

到 完 懂 对 见 坏 成 掉 住
干净 给 倒 清楚 晚 饱 错 着 好

1. 这个香瓜特别甜，我们把它分_____两半儿吃吧。

2. A: 昨天晚上你们聊了很长时间吧?
B: 没有, 我们谈_____十点就休息了。
3. A: 我肚子疼得很厉害。
B: 你是不是吃了不新鲜的东西, 吃_____了肚子。
4. A: 路上有雪, 当心别滑_____。
B: 放心吧。
5. 他不小心碰_____了桌子上的杯子。
6. 这件衣服没洗_____, 你再洗一次。
7. 昨天我去书店买意大利词典, 但是没买_____。
8. 外面有人吵架, 你听_____了没有?
9. 这份礼物是送_____奶奶的。
10. 上个星期的作业我没做_____, 因为感冒了。
11. 这道题很难, 可是玛丽回答_____了, 她高兴得心直跳。
12. 你看_____了吗? 那个人是不是穿红色的裤子?
13. 老师的话是什么意思? 你听_____了吗?
14. 我真想一下子把所有的生词都记_____。
15. 外面很吵, 爸爸躺在沙发上, 但是没有睡_____。
16. 如果要学_____汉语, 就得认真听老师的话。
17. 弟弟吃了很多东西, 已经吃_____了。
18. A: 老师, 我来_____了。
B: 你又迟到了!
19. 这句话你写_____了, 需要改一下。
20. 你汉语说得太快了, 我没听_____。

四、 填上适当的结果补语

1. 对不起, 我写错了, 我把这个“的”写_____“得”了。

2. 老师的声音很大，所以，我能听_____。
3. 快点儿，写_____了写作练习我们去踢足球。
4. 去旅行的人太多了，我们没买_____飞机票。
5. 请你记_____，一个星期之内你一定要把照相机还给我。
6. 哎，你睡_____了吗？帮我把这篇课文翻译成汉语。
7. 我忘了谁把我的自行车借_____。
8. 爸爸为什么要辞_____那么好的工作？
9. 你们准备_____了吗？表演马上就要开始了。
10. 你不能丢_____孩子个人出去玩那么长时间。

五、看图说话 用结果补语说句子，描述下列图片

六、整理句子

1. 他 你 吗 地址 的 住 记?
2. 吗 递 劳驾 可以 钥匙 给 串 那 我
3. 到 晚上 这儿 他们 回
4. 张 她 干净 已经 桌子 擦 那 了
5. 他 月 应该 论文 个 写 这 篇 那 完
6. 问题 没 的 我 对不起 见 你 听
7. 需要 东 拐 往 错 了 他们 走
8. 里 太 教室 了 热 空调 开 吧 开
9. 话 听 没 的 我 你 懂
10. 上 着 桌子 手机 拿 了 坏 别 摔

七、判断并改正

1. 那时候很穷，就连吃的也很难买。
2. 我在网上找了一个新朋友，她住美国。
3. 她跟医生说她不想活下去了，反正迟早会死的，干脆把她杀好了。
4. 一个星期以后，我们再见面的时候，我发现她变胖了。
5. 儿子要上名牌大学，因为毕业以后可以找收入高的工作。
6. 我觉得最重要的是要多吃“绿色食品”，并且吃。
7. 世界上很多穷国家的人还是不能吃饱东西，他们会饿到的。
8. 谈有效阅读这个题目，我又想起以前上大学的年代。
9. 我觉得，学习是很重要，可是我们不需要花全部的时间。
10. 最近，人们的物质生活一天比一天好，所以很多人关心生活质量的问题。特别是健康问题，每天在电视节目或者广告里我们很容易看。

八、根据实际情况回答问题

1. 汉语教程第一册上你们学完了没有？学会了吗？
2. 汉语教程第二册下你们学完了没有？学会了吗？
3. 今天的生词你学会了吗？记住了吗？
4. 昨天的练习你写完了吗？
5. 昨天的练习你写对了吗？
6. 今天的语法你听明白了吗？
7. 鲁迅先生的小说你看完了没有？
8. 昨天上课的时候老师讲的内容你听懂了吗？
9. 昨天的电影看完了吗？有趣吗？

九、用结果补语翻译句子

- I. 1. Діти вирости. 2. Його обличчя почервоніло. 3. Автобус поїхав. 4. У кімнаті прибрали. 5. Вона стала красивою. 6. Я слухав, але помилився. 7. Вона виконала

домашнє завдання. 8. Газета розпродана. 9. Він вибив двері ногою. 10. Я слухав і зрозумів це. 11. Він був там до півночі. 12. Чи можу я залишити свій багаж тут до обіду? 13. Тато працює до вечора. 14. Вчитися ніколи не буває занадто пізно. 15. Ви ще не закінчили. 16. Ви працюєте до заходу сонця.

II. Закінчивши снідати, я з друзями пішов гуляти до парку. Погода була дуже гарною. Гуляючи, я побачив Малі. Вона якраз займалася тайцзіцюанем на спортивному майданчику. Я сказав їй привіт, але вона не почула. Я ще раз повторив, і тільки тоді вона привіталася. Я сказав, що коли вона перестане займатися, ми могли б піти в кіно подивитися новий фільм. Але вона сказала, що ще не закінчила робити домашнє завдання і вже має повертатися до гуртожитку, але завтра ми могли б зустрітися. Малі сказала, що подзвонить мені, коли вона повернеться додому.

III. Ми вчора склали іспит. Деякі мої одногрупники не склали, але більшість склали добре. Я відповів неправильно на 3 запитання, а Майк на всі запитання відповів правильно. У мене були труднощі з аудіюванням. Я вважаю, що коли ми слухали аудіозапис багато слів були вимовлені нечітко. Деякі моменти не почув, а деякі не зрозумів. А ще замість «людина» я написав «входити».

IV. Вчора я купив книгу з культури Китаю. Увечері після того, як я зробив домашнє завдання, я почав читати її. У книзі було багато цікавих історій. Книга написана китайською мовою, і дещо я не зрозумів. Декілька слів подивився у словнику. Я читав до 12-ї години вечора. Коли я закрив книгу, мій сусід по кімнаті вже спав.

十、用结果补语写故事 (100 字左右)

КОМПЛЕМЕНТ ВІРОГІДНОСТІ (可能补语)

Комплемент вірогідності – це комплемент, який виражає можливість досягнення мети, тобто, можливості або неможливості виконання дії. Він утворюється шляхом додавання до присудка, вираженого дієсловом, 得 + результативна морфема. При утворенні заперечного речення заперечення відноситься не до дієслова, а до результату, тобто частка 不 ставиться перед результативною морфемою.

谓语 + 得 + 结果补语

谓语 + 不 + 结果补语

Наприклад:

能/不能买到	→	买得到 / 买不到
能/不能听懂	→	听得懂 / 听不懂
能/不能看清楚	→	看得清楚 / 看不清楚
能/不能做完	→	做得完 / 做不完
能/不能坐下	→	坐得下 / 坐不下

那本鲁迅的小说我**买不到**。(不能买到) Я не могу купить ті оповідання Лу Сіня.

他说的话我**听得懂**。(能听懂) Я могу зрозуміти, що він каже.

黑板上写的汉字我**看不清楚**。(不能看清楚) Я не могу роздивитися ієрогліфи на дошці.

这么多饭我**吃不完**。(不能吃完) Я не зможу з'їсти стільки їжі.

这个教室很大，**坐得下**四十个学生。(能坐下) Ця аудиторія велика, зможуть розміститися 40 студентів.

谓语 + 得 + 了

谓语 + 不 + 了

Коли немає результату дії, або він не важливий, замість результативної морфемі, використовується морфема 了 liǎo.

找得/不了 我的手机我找不了。Я не можу знайти свій телефон.
 写得/不了 我的手疼，写不了。В мене болить рука, я не можу писати.
 吃得/不了 这个菜我吃不了。Я не зможу з'їсти цю страву.
 翻译得/不了 这个课文我翻译得了。Цей текст я зможу перекласти.

Коли треба підкреслити, що дію можливо або неможливо виконати фізично, використовується морфема 动.

谓语 + 得 + 动

谓语 + 不 + 动

我拿得/不动 我拿不动 20 公斤。Я не можу взяти 20 кілограмів.
 跑得/不动 一公里，你跑得动吗？Ti можеш пробігти тисячу метрів?
 爬得/不动 山那么高，没有缆车，我爬不动。Гора така висока, без підйомника я не зможу піднятися.

У реченнях з комплементом вірогідності допускається інверсія комплементарної частини. Вона може ставитися наприкінці речення або перед додатком. Наприклад:

黑板上的字我看得清楚。/ 我看得清楚黑板上的字。

上海话他们还听不懂。/ 他们还听不懂上海话。

这个练习我一个小时做得完。/ 我一个小时做得完这个练习。

У стверджувальних реченнях іноді може вживатися модальне дієслово 能, але це не впливає на сенс речення. Наприклад:

我爬得动第十层。= 我能爬得动第十层。

Важливо! Комплемент вірогідності ніколи не вживається в реченнях з інверсією, що виражена часткою 把. В таких випадках використовується модальне дієслово 能.

Неправильно речення: 我把这篇文章翻译得完。X

Правильне речення: 我能把这篇文章翻译完。√

В реченнях, що описують правила, настанови, використовується не комплемент вірогідності, а модальне дієслово 能. Наприклад:

你这里不能游泳 (Ти тут не можеш / тобі тут не можна плавати.)

Питальні речення утворюються за допомогою стверджувальної та заперечної форми комплементу вірогідності за моделлю питань альтернативного типу. Наприклад:

一碗茶你喝得完还是喝不完? 我的生日你参加得了还是参加不了? (书面语)

一碗茶你喝得完喝不完? 我的生日你参加得了参加不了? (口语)

练习

一、用可能补语改写句子

例: 我的眼镜儿呢? 不能看清楚。→ 我的眼镜儿呢? 看不清楚。

1. 黑板上的汉字太小了, 他不能看清楚。
2. 虽然牛仔裤很脏, 但是, 我能洗干净。
3. 老师讲的内容太复杂了, 我们听了以后还是不明白。
4. 你们点的菜太多了, 我们能吃完吗?
5. 我累死了, 二十四层楼我不能走上去, 我要坐电梯。
6. 友谊已经没了, 还能找回来吗?
7. 六天不吃饭, 能饿死吗?
8. 她的排球一直打得都很好。我不知道能不能打败她。

二、选词填空

洗不干净 记得住 住不惯 做得完 看不清楚 打不开 喝得到
听得懂 吃不饱 办得成

1. 你来中国半年了, 现在中国人说话你_____吗?

2. 对很多人来说，晚饭只吃一片面包是_____的。
3. 她的手机号码我_____。
4. 中国出产有名的绿茶，只有在中国才_____这么好的绿茶。
5. 很多欧洲学生刚来中国的时候，常常_____学校的宿舍。
6. 如果这串钥匙_____门，可能是钥匙拿错了。
7. 这件事没有她帮忙，大概很难_____。
8. 麦克眼睛近视，常常_____黑板上的字。
9. 这么多功课，你今天晚上_____吗？
10. 这件衬衫太脏了，洗了很长时间也_____。

三、选出正确答案

1. 这么贵的汽车咱买得___吗？
A. 上 B. 了 C. 到 D. 起
2. 箱子给妈妈看看，丢不___。
A. 着 B. 到 C. 了 D. 起
3. 王爷爷年纪大了，耳朵不太好，你声音太小的话，他听_____。
A. 听不懂 B. 听不到 C. 听不了 D. 听不出
4. 我去了好几家商店，就是_____你要的那块手表。
A. 买不到 B. 买得起 C. 卖不了 D. 卖得起
5. 我刚到中国的时候，_____火锅，现在已经习惯多了。
A. 吃不了 B. 吃不到 C. 吃不起 D. 吃不上
6. 李老师真忙，我每次来都_____她。
A. 碰得到 B. 碰不起 C. 碰不了 D. 碰不到
7. 这里太黑了，又没有灯，什么也_____。
A. 看不懂 B. 看不上 C. 看不起 D. 看不见
8. 这么多功课，你今天_____吗？

- A. 做得完 B. 做不完 C. 做得上 D. 做得到
9. 你的裤子怎么这么脏？我洗了好几遍都_____。
- A. 洗不干净 B. 洗得干净 C. 洗得了 D. 洗不了
10. 大夫的手机号码太长了，丽丽总是_____。
- A. 记不清楚 B. 记不了 C. 记不到 D. 记不起
11. 黑板上的汉字太小了，我_____。
- A. 看不清楚 B. 看不了 C. 看得清楚 D. 看得起
12. 今天的作业不太多，一个小时应该能_____。
- A. 写得上 B. 写不完 C. 写得完 D. 写不上
13. 他解释得太简单，我们都_____。
- A. 听不懂 B. 听得懂 C. 听得清楚 D. 听不清楚
14. 这座山很难走，_____。
- A. 爬不上去 B. 爬得上去 C. 爬得了 D. 爬不了
15. 爸爸自己_____那辆摩托车。
- A. 修不好 B. 修得起 C. 修得到 D. 修得动
16. 这件衬衫不那么脏，还能_____。
- A. 洗不干净 B. 洗得了 C. 洗不了 D. 洗得干净
17. 只要你认真努力，一定_____日语。
- A. 学得了 B. 学得会 C. 学不会 D. 学不了
18. 我的汉语水平不高，心里虽然有很多话，但是_____。
- A. 说不了 B. 说得了 C. 说得出来 D. 说不出来
19. 张东生病了，_____课了。
- A. 上不了 B. 上不起 C. 上得了 D. 上得起
20. 这条路太窄了，自行车_____。
- A. 开得过去 B. 开不过去 C. 开得起 D. 开不起
21. 妹妹最近感冒所以_____歌。

- A. 唱不了 B. 能唱 C. 唱得了 D. 不能唱了
22. 半个小时_____机场。
A. 到得了 B. 到不了 C. 到不成 D. 到得成
23. 老师的发音很清楚，我_____。
A. 听不明白 B. 听得明白 C. 听得了 D. 听不了
24. 他的法语水平很低，_____这篇课文的内容。
A. 说得懂 B. 说不懂 C. 说不出来 D. 说得出来
25. 那起事故我总是 _____。
A. 忘不起 B. 忘不了 C. 忘得了 D. 忘得起
26. 他一个人能_____那件事，不用翻译者帮忙。
A. 说不清楚 B. 说得清楚 C. 说得了 D. 说不了
27. 书包里面有鸡蛋，_____。
A. 拿不得 B. 压不得 C. 看不得 D. 吃不得
28. 没有洗的菜可_____。
A. 拿不得 B. 压不得 C. 看不得 D. 吃不得
29. 她这种人说的话_____。
A. 看不得 B. 信不得 C. 想不得 D. 骂不得
30. 这个学生说不得也_____，真不知道该怎么办。
A. 看不得 B. 信不得 C. 想不得 D. 骂不得
31. 点的菜太多了我们_____。
A. 吃不完 B. 用不完 C. 吃得完 D. 用得完
32. 买了这么多饼干，我们什么时候才能_____啊？
A. 吃不完 B. 用不完 C. 吃得完 D. 用得完
33. 这套西服虽然旧，但还_____，不用买新的。
A. 穿不得 B. 穿得了 C. 看不得 D. 看得了
34. 没有力气，我_____。

A. 打不开 B. 打得开 C. 开不得 D. 开不好

35. 这条裙子的质量很好，我觉得 500 块钱太少，_____。

A. 买得下 B. 卖得下 C. 买不了 D. 卖得了

四、看图说话 用可能补语说句子，描述下列图片

五、填上适当的可能补语

1. 现在房价这么贵，很多年轻人都 _____ 房子。
2. 想到明天要去医院看医生，玛丽怎么也 _____。
3. 一天 2000 块钱，这么贵的宾馆我 _____。
4. 这件事我总是 _____。
5. 女朋友 _____ 名牌衣服。
6. 今天下大雪，我们 _____。
7. 你说的那本词典我 _____。
8. 玛丽生病了，_____。
9. 他学得不努力，_____。
10. 真倒霉，她的飞机票 _____。

六、整理句子

1. 衣服 看 多 别 肯定 下 摆摆 好好 得 装
2. 起来 了 不 行李箱 太 拿 重
3. 吗 那 小时 得 篇 文章 个 两 出来 打?
4. 实在 了 饭 多 太 了 下去 不 吃
5. 看看 去 吧 你 商店 买 还 到 也许 得
6. 通 电话 吗 得 打?
7. 小 了 房子 太 住 人 多 下 这么 不
8. 一定 他们 我们 了 赢 得
9. 疼 她 肚子 了 了 会议 不 去 的 今天
10. 布置 会场 她 的 联欢会 好 得

七、改错句

1. 你连我们的沙发都不可以搬动，怎么能把书柜搬走呢?
2. 今天天气不太好，还照相得了吗?
3. 要不是同学的帮助，我就不可以学习汉语好。
4. 因为钱不够，所以他买得到那件羽绒服了。
5. 晚上你来得到帮助我吗?
6. 我打开电视，看看现在节目来得了来不了。
7. 现在，那座山上一颗树也不看见。
8. 东西太多了，你没能拿。
9. 她办这件事得了。
10. 他们正在上课，你进不去教室。

八、根据实际情况回答问题

1. 弟弟的汉语作业多吗?两个小时他做得完吗?
2. 老师让你们预习明天的语法和课文，一个小时预习得完吗?
3. 你汉语学了两年了。北京人说话你听得懂吗?上海人说话呢?

4. 三十个饺子你一个人吃得完吗？六十个呢？
5. 你的行李箱装得下那么多衣服吗？
6. 现在你钱包里的钱买得起苹果名牌手机吗？
7. 如果让你每天中午睡午觉，你睡得着吗？
8. 高速火车一张票 1500 块钱，你买得起买不起？

九、用可能补语翻译句子

1. Я не розумію, що тут написано.
2. Ця валіза дуже велика, в ній помістяться твої підручники та ноутбук.
3. Ви вдвох можете з'їсти стільки їжі?
4. Ти можеш купити мені квитки до театру?
5. Тобі видно слова на оголошенні?
6. Я не можу знайти книги, взяті у бібліотеці.
7. Мені погано чути запис цього тексту.
8. У таксі не помістяться 8 чоловік, давай викличемо друге.
9. Тут немає мосту, ми зможемо перейти річку.
10. Скільки столів та стільців може поміститися у цій аудиторії?
11. Вже немає квитків на потяг, доведеться летіти літаком.
12. У мене поганий зір, я хочу купити квитки до шостого ряду.
13. Я себе погано почуваю і не можу сьогодні прийти до тебе в гості.
14. В аудиторії надто галасливо, мені тебе не чути.
15. У мене сьогодні надто багато домашнього завдання, не зможу піти у кіно.
16. Подивись, як багато людей, вони всі не сядуть у тролейбус.
17. Ти говориш так чітко, звичайно, я розумію, що ти говориш.
18. У гуртожитку всі місця зайняті. У ньому можуть жити лише 250 чоловік.

十、用可能补语写故事 (100 字左右)

КОМПЛЕМЕНТ КІЛЬКОСТІ (数量补语)

Комплемент кількості – це комплемент, який вказує на кількісну різницю двох об'єктів, що порівнюються. Він вживається після присудка, що виражений прикметником. Комплемент кількості може бути виражений числівником або такими словами, як 一些, 一点儿, 多了, 得多.

Наприклад:

这件衬衫比那件贵三十元。

这个箱子比那个重五斤。

今天的天气比昨天的好多了。

这条裤子比那条短一点儿。

他汉字写得比我好一些。

这双手套比那双便宜得多。

В реченні другий об'єкт порівняння може опускається, але він мається на увазі.

我看他的包(比我的)贵多了。

他的汉语水平(比我的)高一些。

Питальні речення утворюються за допомогою займенників 多少, 几.

这件衬衫(比那件)贵多少?

这个箱子(比那个)重几斤?

练习

一、把这些句子翻译成乌克兰语，说明数量补语的用法

1. 这把椅子高五十厘米。
2. 妹妹比我高一点儿。
3. 这个包裹比那个少两个货物。
4. 这本老舍的小说比那本厚一百页。

5. 他比你小三个月。
6. 这包糖葫芦重一斤。
7. 朋友的家庭比我的多几口人。
8. 我的跳舞老师比我瘦一点儿。
9. 妹妹比她姐姐漂亮多了。
10. 这家外贸公司里的中国员工数量比乌克兰的员工多两倍。
11. 小李写汉字比我写得漂亮一些。
12. 我跑步跑得比哥哥多一公里。

二、完成句子

1. 老师的中文水平比我的_____。
2. 美国学生的知识比中国学生的_____。
3. 骑自行车比滑板_____。
4. 我同屋的个子比我的_____。
5. 英国队的分比上次的_____。
6. 现在同学们的奖学金比以前的_____。
7. 我妈妈的手机比我哥哥的_____。
8. 她的屋子比我的_____。
9. 他的性格比别人_____。
10. 他唱歌比我唱得_____。

三、整理句子

1. 两岁 弟弟 大 比 我 。
2. 一些 凉快 今天 昨天 比。
3. 比 中文 一些 流利 她的 我。
4. 多了 比 他的 现在 好 画儿 以前的。

5. 手表 她的 觉得 贵 我 多了。
6. 跑得 小张 快 比 我 五分钟。
7. 乌克兰的 比 冬天 中国 一点儿 暖和 。
8. 便宜 比 那件 一些 这件 衬衫 。
9. 两年 比 他 你 毕业了 早。
10. 比 他 我 得 多 高。

四、用数量补语描述下列句子

1. 我们大学有 1000 个学生，他们大学有 1500 个学生。
2. 玛丽考了 90 分，张东考了 95 分。
3. 我写了 50 个生词，弟弟写了 20 个生词。
4. 妈妈 168 厘米，爸爸 180 厘米。
5. 我 11 点睡觉，同屋 12 点睡觉。
6. 卧室 20 平方米，厨房 10 平方米。
7. 大箱子 30 公斤，小箱子 15 公斤。
8. 这个苹果手机 20000 块钱，那个苹果手机 10000 块钱。
9. 这辆汽车的时速 100 公里，那辆汽车的时速 50 公里。
10. 中国冬天的气温是 12 度，泰国的是 32 度。

五、改正下列病句

1. 水果比蔬菜多便宜
2. 猪肉便宜三块比鸡肉。
3. 狮子比老虎三十公斤重。
4. 我的行李箱比你的很重一公斤。
5. 冰淇淋比蛋糕五块钱贵。
6. 他比去年瘦五公斤了。

7. 我这次的 HSK 成绩一些好。
8. 今年老师的工资比去年百分之十增长。
9. 我们认为他的汉语水平得多高了。
10. 今年大学的学生比前年增加得一百名多了。

六、用数量补语造“比”句子

1. 这张报纸卖 100 元，那张报纸卖 50 元。（贵，便宜，多了）
2. 小王 1 米 8，小李 1 米 7。（高，矮，一点儿）
3. 马克的汉语口语不错，小明的汉语口语更好。（好，差，一些）
4. 这家咖啡馆离这儿 5 分钟远，而那家咖啡店离这儿 20 分钟左右。（远，近，多了）
5. 北京烤鸭很难做，磨破豆腐那么难做。（难做，好做，一些）
6. 那双运动鞋 320 元，这双运动鞋 310 元。（贵，便宜，一点儿）
7. 我哥哥今年 25 岁，我妹妹今年 20 岁。（大）
8. 三年级的班有 30 个学生，二年级的班有 12 个学生。（多）
9. 小李 1 米 9，小王 1 米 8。（高）
10. 我叔叔的体重 90 公斤左右，我阿姨的体重 60 公斤左右。（重）

七、根据实际情况回答下列问题

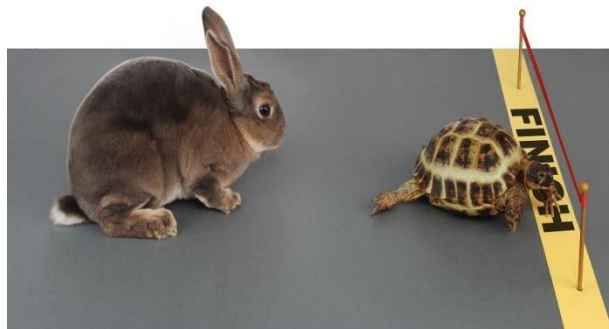
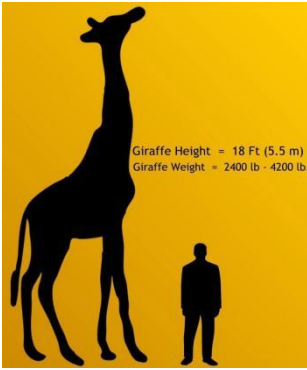
1. 乌克兰比法国大多少？
2. 你觉得中文难还是日文难？
3. 坐地铁快还是坐出租车快？
4. 你妈妈做饭做得好吃还是你爸爸做饭做得好吃？
5. 你写汉字比你的同学写得快吗？
6. 你的钱比你爸爸的少多少？
7. 黄河比长江短多少？

8. 你的语法老师讲得清楚还是你的阅读老师讲得清楚?
9. 猎豹快还是鸵鸟快?
10. 苹果手机 14 贵还是苹果手机 15 贵? 贵多少?

八、用数量补语翻译句子

1. Цього року зима набагато холодніша, ніж торік.
2. Літо у Китаї трохи спекотніше, ніж у Кореї.
3. Мій колега на три роки старший від мене.
4. Сяо Лін почав вивчати китайську на півроку раніше за мене.
5. Це квартира занадто маленька, нам потрібно знайти квартиру більше.
6. Сьогодні я почуваюся набагато краще.
7. Цей телевізор дорожчий за той на 5 тисяч юанів.
8. Їхній навчальний семестр почався трохи пізніше, ніж наш.
9. Твої джинси дорожчі ніж мої на 50 юанів.
10. Цей роман за обсягом занадто довгий, а немає коротшого?
11. Ця блузка трохи новіша за ту.
12. Мій молодший брат вищий за мене на 10 сантиметрів.
13. Раніше Сяо Цзюнь навчався дуже погано, зараз його оцінки набагато кращі.
14. Ця сумка важча на 6 кілограм.
15. Манго трохи дешевше за лічі.
16. Фільм “Титанік” набагато старіший, ніж фільм “Великий Гетсбі”.
17. Роман “Сон у червоному теремі” довший, ніж “Трицарство” на 50 сторінок.
18. У Сяо Чжана на 5 друзів більше, аніж у мене.
19. Час складання HSK 6 набагато довший, ніж час складання HSK 1.
20. У кальмара на 2 щупальця більше, ніж у восьминога.

九、用数量补语描述下列图片

十、用数量补语写一段作文（100 字左右），题目是“线上教学 VS 线下教学”

КОМПЛЕМЕНТ ТРИВАЛОСТІ (时量补语)

Комплемент тривалості – це комплемент, який позначає тривалість дії і виражається словом або словосполученням, що вказує на те, скільки часу триває дія.

我休息半个小时。

我要准备几分钟。

Якщо в реченні після дієслова є додаток, то такі речення з комплементом тривалості будуються за наступними схемами:

主语 + 谓语 1 + 宾语 + 谓语 2 了 + 补语

主语 + 谓语 + 补语 (的) + 宾语

宾语 + 主语 + 谓语 + 补语

我学汉语学了一年。

我学一年(的)汉语。

汉语我学一年。

Частка 了 позначає завершену дію. Якщо речення вживається у теперішньому часі, то 了 вживати не треба. Якщо дія продовжується, то частка 了 ставиться після дієслова та наприкінці речення. Наприклад:

我练气功练了三年。 我练了三年(的)气功。 气功我练了三年。(Я займався цигун три роки.)

每天我打太极拳打一个小时。 每天我打一个小时(的)太极拳。 太极拳我打一个小时。(Щодня я одну годину займаюсь тайцзицюань.)

我学日语学了一年了。 我学了一年(的)日语了。 日语我学了一年了。(Я вчу японську рік.)

Якщо період часу рахується від початку дії, то частка 了 ставиться наприкінці речення. Наприклад:

他们离婚一年了。

我离开中国三个月了。

Якщо в ролі додатку в реченні є особовий займенник або власна назва, то дієслово не подвоюється.

我找了**玛丽**半个小时。(власна назва)

我等了**他**十分钟。(особовий займенник)

Заперечні частки, прислівники, модальні дієслова вживаються перед присудком. У випадку, коли присудок подвоюється – перед другою морфемою присудка. Наприклад:

我做练习**只**做一会儿。

今天我**没**练习两个小时书法。

我每天打太极拳**要**打一个小时。

Питальні речення утворюються за допомогою: 多长时间? 多久? 几个小时? 几分钟? 几个月? та інші. Наприклад:

你复习了多长时间了?

弟弟练多长时间气功?

练习

一、把时量补语放在正确的地方

1. 我找小李找了，但是没找到。（半个小时）
2. 张老师等了就走了。（十五分钟）
3. 你在哈尔科夫住了？——住了两年。（多久）
4. 同学们在中国生活了，都在武汉。（六年）
5. 寒假时我打算去日本学习日语。（一个月）
6. 周经理没回国，所以很想家。（一年）
7. 虽然我学了粤语了，但是我说话说得还不太流利。（五年（的））
8. 你看了书吗？——没有，看了一会儿。（两个小时（的）；只）
9. 我们没见面，你最近怎么样？（几年）
10. 我和马丁没关系。（很长时间）

二、造句

1. 我丈夫睡觉；十二个小时
2. 三年级的学生看三国演义；三个月
3. 我找这本字典；两个小时
4. 我们放假；三个星期
5. 妈妈排队；一个多小时
6. 我研究问题；半年
7. 同学们考试；三个小时
8. 我学法律；四年
9. 我跟小狗散步；40分钟

三、整理句子（注意“了”的用法）

1. 玩儿 这个周末 我 十个小时

2. 学游泳 我姐姐 三个月 已经
3. 找论文资料 这学期 两个月
4. 师范大学 放暑假 两个月 夏天
5. 上网聊天儿 每天 都 我最好的朋友 很长时间
6. 我 喝茶 在老舍茶馆 三个小时 和女朋友一起
7. 昨天 取钱 我 一个钟头 在哈尔科夫师范大学附近的银行
8. 学台湾话 去年 五六个月 达尼尔
9. 洗衣服 我同屋 上周末 两个多小时
10. 每天晚上 电脑游戏 一个半小时 我 玩儿 从学校回来以后 的

四、用时量补语完成句子

1. 你怎么才回来？刚才你的妈妈找你，他很担心，_____。
2. 一个人物如果_____，那一定会死。
3. 你要坚持锻炼，_____的话，你的身体能慢慢变好。
4. 我要写文章，_____，不用打扰我，等我完成了，你再来问吧。
5. 他很喜爱看中国电视剧，_____。
6. 这个小说太无聊了，_____。
7. 语法考试的问题很复杂，_____。
8. 火车才来了，_____。

五、改正下列句子

1. 他回来的时候，我看电视了三个小时。
2. 我等了一个小时她，所以一个小时我什么也没做。
3. 这问题她五分钟花了就问清楚了。
4. 我学了语法一年了。

5. 我每天看电视一个小时，睡觉八个小时。
6. 我两天已经没给妈妈打电话了，现在我很着急，不知道她身体怎么样。
7. 小王找了工作了四月了。
8. 我半个小时了坐飞机了。

六、用时量补语回答问题

1. A: 安娜同学的成绩不太好，是吗?
B: 是啊，_____。
2. A: 听说你家乡的气候变得多，跟以前完全不一样，是吗?
B: 是啊，_____。
3. A: 上个月你忙吗?
B: 别提了！_____。
4. A: 你跟老同学的联系多吗?
B: 不多，_____。
5. A: 你最近一直加班，很辛苦吧？睡得好不好？
B: 太辛苦了，睡不着觉。_____。
6. A: 你还在写文章呢，还要写多久？
B: 嗯，_____。
7. A: 飞机迟到了吗？你为什么还在等着？
B: 对，_____。
8. A: 一定现在就去吃饭吗？你饿了吗？
B: 我太饿了！_____。
9. A: 昨天的晚会怎么样？好玩儿吧？
B: _____。
10. A: 那个视频你真的这么不喜欢吗？
B: 对啊，_____。

七、改写句子

1. 我从七点开始做作业，十一点做完。
2. 今年他一直照顾他妈妈。
3. 她 1999 年来基辅学习乌克兰语，2007 年才回去。
4. 她从周一到周五都工作。
5. 马克打算二月去亚洲旅行，五月就回来。
6. 我们俩是一个多月前来这里的。
7. 从八点到十二点，我一直在考虑问题。
8. 整整一个下午，我姐姐都跟她男朋友聊天儿。
9. 一个小时内，丽丽给你打了电话。
10. 这两个小时内，我们一直在学语法。

八、读课文，回答问题

我 2016 年开始打篮球。学习打篮球不太容易。我每天要先跑两个小时步，然后打两个小时篮球。我的篮球老师有点儿奇怪，他一会儿生我的气，一会儿开我的玩笑，一会儿给我忠告，一会儿让我自己一个人练习。他一直都没有让我感觉放松。虽然打篮球打得很难，但是，也很好玩儿。我每天就要打六个小时篮球。不过，最近我特别忙，有一个星期没打篮球了。我希望周五可以跟朋友一起去打整整一天的篮球。

回答问题

1. “我”什么时候开始打篮球？
2. “我”每天要跑多长时间？
3. “我”每天打篮球多长时间？
4. 打篮球的时候，“我”感觉怎么样？
5. 为什么说“我”的篮球老师很奇怪？
6. “我”常常打篮球吗？

九、用吋量补语翻译句子

1. Я вивчаю китайську вже як три роки.
2. Учора Сяо Чжан пробігав весь день.
3. Ми з моїм кращим другом не бачились уже як рік.
4. Я уже як три роки живу в Китаї.
5. Учора він впродовж двох годин прописував китайські та японські ієрогліфи.
6. Щодня мені треба спати 8 годин.
7. Я чекаю тебе вже півгодини!
8. На вечірці з нагоди дня народження Сяо Лі протанцювала всю ніч.
9. Минулого літа я місяць подорожував Європою, а потім півроку прожив у Гонконзі.
10. Під час літніх канікул я два місяці підробляв у кав'ярні у Харкові.
11. Скільки ви їхали потягом? - Їхали 5 годин.
12. Зимова відпустка така коротка, ми відпочивали всього лише один день.
13. Скоро буде вже 5 років як ви одружені, вітаємо з річницею весілля!
14. Він уже півгодини як вдома.
15. Я кохав її все життя! Не міг і подумати, що ми розстанемось.
16. Учора професор півтори години опитував (екзаменував) мене.
17. Я прочекав у торговельному центрі друга цілих 3 години і пішов (зараз уже не чекаю).
18. Щодня, після занять спортом я 15 хвилин приймаю душ, відпочиваю півгодини, гуляю на вулиці 1 годину.
19. Скільки годин на тиждень ти сидиш за комп'ютером?
20. Вже минув тиждень, як він звільнився.
21. Скільки вже років, як вони одружилися?

十、用时量补语描述下列图片

十一、用时量补语写一段作文（100 字左右），题目是“我的朋友在书店”

КОМПЛЕМЕНТ КРАТНОСТІ (动量补语)

Комплемент кратності – це комплемент, який вказує на те, скільки разів повторювалася дія. Він виражений числівником з лічильним словом для дієслів (动量词) та ставиться одразу після присудка, до якого відноситься. Наприклад:

我吃过一次荔枝。 – Я їв лічі один раз.

我听了两遍录音。 – Я двічі слухав запис.

我今天只吃了一顿饭。 – Сьогодні я поїв лише один раз.

Якщо додаток виражений особовим займенником, то він вживається після присудка. Наприклад: 今天我找了他三次。

Якщо додаток є власною назвою, то він може вживатися або перед, або після комплементу кратності. Наприклад:

我参观了两次北京。= 我参观了北京两次。

До найбільш вживаних лічильних слів до дієслова відносяться: 次, 遍, 趟, 回, 番, 顿, 下儿. Всі вони перекладаються словом «раз». Крім того, в якості лічильних слів можуть вживатися деякі іменники, які за значенням тісно пов'язані з дієсловом. Наприклад: 看一眼, 吃一口, 说一声.

Значення дієслівних лічильних слів:

Лічильне слово	Значення	Приклади дієслів, з якими вживається
次	Кратність, повторюваність дій	去, 参观, 参加, 来, 吃, 实验, 请, 进行
回	Кратність, повторюваність дій	去, 参观, 参加, 来, 访问, 举行
遍	Кратність, повторюваність дій (якщо дію можна здійснити від початку до кінця)	看, 听, 读, 写, 说, 解释, 讲, 念
趟	Для дієслів, що позначають рух	回, 飞, 去, 来, 走, 跑
下儿	Для швидкої, короткочасної дії	看, 听, 打, 用, 敲, 玩儿, 等, 找, 说, 讨论, 考虑, 想, 翻译, 读
顿	Для дієслів зі значенням «їсти», «сварити», «бити»	吃, 骂, 打, 揍, 批评, 教训, 说
番	Вказує на важкість дії, довгий час виконання. Вживається з дієсловами, що позначають мовленнєву або розумову діяльність	考虑, 思虑, 翻, 调查, 考察, 努力

我看过三遍这本小说。

老师批评我一顿。

我们去一回公园吧。

他的建议让我考虑一番。

我尝过几次烤鸭。

我今天不忙，请你来一趟。

请你说一下你的名字。

他敲了三下门。

练习

一、翻译成乌克兰文

1. 你写的故事很有趣，让我再看一遍。
2. 这个单词你读得不对，请再读一遍。
3. 我们上午去西餐饭店吃了一顿午饭。
4. 昨天晚上他被人痛打了一顿。
5. 老虎突然从地上爬起来冲我们吼了一声。
6. 为了保证安全，灭火器每半年要更换一次。
7. 你把地址搞错了，我白跑了一趟。
8. 我去过一回纽约，你呢？
9. 德语老师辅导过我们三次。
10. 他在时装店试了一下儿红毛衣。
11. 我复习了三遍法语语法。
12. 姐姐已经结过两次婚。
13. 他们给父母鞠了三次躬。
14. 冬天的时候我只滑了一次冰。
15. 我轻轻地敲了三下门，没有反应。

二、把挂号里的动量补语放在适当的位置

1. 为了办理手续他 A 今天楼上楼下 B 来回 C 跑了 D。(好几趟)

2. 虽然张老师工作很忙，但是她每星期都 A 来辅导 B 我学习 C 汉语 D。(一次)
3. 今天 A 安娜 B 来 C 找了 D，你都不在。(三趟)
4. 刘经理 A 给大家 B 讲了 C 事情的 D 经过。(一遍)
5. 我 A 以前 B 去 C 过 D 哈尔科夫动物园，这次不想去了。(三次)
6. A 我们班看 B 过 C 介绍 D 中国历史的电影。(两遍)
7. 关于这个问题，A 教授和校长 B 争论 C 了 D。(几回)
8. A 董事会 B 一周 C 举行 D。(一次)
9. 足球队 A 用脚踢了 B，球就进门 C 了 D。(一下)
10. 我们班 A 的学生 B 上过 C 太极课 D。(六次)

三、在适当的地方插入括号中的动词

1. 上个月我和我父母去了柏林。(一趟)
2. 和朋友们多久见面最好?(一次)
3. 我和小刘在网上聊了天，就决定约会了。(几次)
4. 昨天在一家中国饭馆吃了北京烤鸭，觉得挺好吃的。(一口)
5. 昨天晚上我看了一部成龙的电影，想再看。(一遍)
6. 你能帮我查一些资料吗?(一下)
7. 这张照片我已经看了，就不想再看了。(一眼)
8. 在美国吃午饭要花多少钱?(一顿)
9. 孩子，让奶奶坐再走吧。(一会儿)
10. 韩国的名胜古迹我们旅游团都想看。(一遍)
11. 我跟同班同学一起去过颐和园。(一回)

四、整理句子

1. 榴莲 两 口 吃 了 她
2. 拍 了 老师 手 两 下
3. 长城 去 同学们 次 一 过
4. 今天 吃 只 了 饭 爸爸 顿 一
5. 课文 三 我们 昨天 了 遍 读
6. 火锅 她 过 吃 次 两
7. 老师 一 了 桌子 敲 下
8. 一 办公室 她 趟 了 下午 去

五、看图说话 用动量补语说句子，描述下列图片

六、看丽丽的日历。介绍一下她一月内做了什么事？这些事她一个月做了几次？

2024

一月

SUN	MON	TUE	WED	THU	FRI	SAT
1 帮妈妈做饭	2 健身房	3 收拾房间	4 健身房	5 洗衣服	6 跟朋友去玩	
7 看电视剧	8 修甲	9 健身房	10 理发	11 健身房	12 收拾房间	13 去逛街
14 去逛街	15 收拾房间	16 健身房	17 收拾房间	18 健身房	19 看电视剧	20 收拾房间
21 看电视剧	22 帮妈妈做饭	23 健身房	24 洗衣服	25 健身房	26 洗衣服	27 跟朋友去玩
28 去逛街	29 看电视剧	30 健身房	31 跟朋友去玩			

七、如需改正下列病句

1. 这个电视剧我三遍看过了。
2. 昨天晚上我同屋又给妈妈打了电话一次。
3. 我丈夫经常出差，一个月能去三次基辅。
4. 老师批评了一番她。
5. 小李，请你给我开车门一下。
6. 故宫我游览三次过。
7. 大卫吃过两遍北京烤鸭。
8. 安娜坐过两顿飞机。
9. 他不小心被狗咬了一口。

八、写下来你一个星期内必须要做的事（比如收拾房间，锻炼身体等）。介绍一下你喜欢做哪些事儿？不喜欢做哪些事儿？这些事你一个星期做几次？

九、用动量补语翻译成中文

1. Я ходив у парк Бейхай 2 рази.
2. Сьогодні я бігав у деканат 3 рази.
3. Ти чув? Тільки-но хтось декілька разів постукав у двері.
4. Я разок відкусив грушу, але вона виявилась нестиглою.
5. Перед екзаменом з історії України вчитель декілька разів проводив із нами консультацію.
6. Перед уроком китайської мови я двічі прочитав текст, тричі повторив граматику і двадцять хвилин писав ієрогліфи.
7. У Німеччині я бував декілька разів, у Франції я ще не був.
8. У цьому році наша футбольна команда двічі брала участь у змаганнях.
9. Тобі потрібно ще раз повторити нові слова уроку 14.
10. Мій китайський друг уже декілька разів приїжджав у Харків.
11. Минулого року діти два рази були у зоопарку.
12. Мій батько декілька разів був у Японії, там він навчився їсти паличками.
13. Батьки насварили сина після того, як він отримав двійку з математики.
14. У цьому семестрі викладач похвалив мене лише один раз.
15. Зараз вже 9 година вечора, а я їв тільки 1 раз.
16. Скільки разів цього місяця ти телефонував батькам?
17. Скільки разів на день ти відправляєш повідомлення друзям?
18. Як щодо того, щоб цими вихідними зіграти у волейбол?
19. Сашко, піди помий руки перед обідом.
20. Як себе почуває Дмитро? Він цього тижня вже три рази ходив до лікаря.

十、用动量补语写故事（100 字左右）

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Fang, Yuqing 房玉清 (2008). *Shiyong Hanyu Yufa 实用汉语语法 [A Practical Chinese Grammar]*. Beijing: Beijing Yuyan Daxue Chubanshe.

Herzberg, Qin Xue, and Larry Herzberg (2011). *Basic Patterns of Chinese Grammar: A Student's Guide to Correct Structures and Common Errors*. Berkeley, CA: Stone Bridge.

Hu, Qingguo 胡庆国 (2009), *Waiguoren xue hanyuyufa 外国人学汉语语法 [Foriners Study Chinese Grammar]*. Shanghai: Shanghai Jiaoyu Chubanshe.

Li, Dejin 李德津, and Meizhen Cheng 程美珍 (1998). *Waiguoren Shiyong Hanyu Yufa 外国人实用汉语语法 [A Practical Chinese Grammar for Foreigners]*. Beijing: Beijing Yuyan Daxue Chubanshe.

Liu, Yuehua 刘月华, Wenyu Pan 潘文娱, and Wei Gu 故桦 (2001). *Shiyong Xiandai Hanyu Yufa 实用现代汉语语法 [Practical Modern Chinese Grammar]*. Beijing: Shangwu Yinshuguan Chuban.

Teng, Wenhua (2011). *Yufa: A Practical Guide to Mandarin Chinese Grammar*. London: Hodder Education.

ІНФОРМАЦІЯ ПРО АВТОРІВ:

Руда Наталія Вікторівна: кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри східних мов ХНПУ імені Г.С.Сковороди.

Наукові інтереси: практична та теоретична граматики китайської мови, лексикологія китайської мови, країнознавство Китаю, сходознавство.

Науменко Станіслав Сергійович: доктор філософії в галузі знань Освіта / Педагогіка, доцент кафедри східних мов ХНПУ імені Г.С.Сковороди.

Наукові інтереси: практична та теоретична граматики китайської мови, ієрогліфічні стилістичні прийоми китайської мови, культура Китаю, когнітивна лінгвістика, інноваційна педагогіка, методологія китайської мови, міжкультурна комунікація, синологія.

У Яньлін: доктор філософії в галузі знань Освіта/Педагогіка, співробітник педагогічного університету Ханьшань. Займається дослідженнями освітнього менеджменту, науковий співробітник відділу дошкільної освіти.

Наукові інтереси: практична та теоретична педагогіка, освітні піктограми, китайська культура, когнітивна педагогіка, інноваційна педагогіка, освітня методологія, міжкультурна комунікація, педагогічна психологія та теоретична психологія.

Самойленко Наталя Сергіївна: викладач китайської мови кафедри східних мов ХНПУ імені Г.С.Сковороди.

Наукові інтереси: практична граматики китайської мови, країнознавство Китаю, переклад.

Хижа Іван Петрович: викладач китайської мови кафедри східних мов ХНПУ імені Г.С.Сковороди.

Наукові інтереси: практична граматики китайської мови, функціональна стилістика китайської мови, сучасна китайська література, компаративістика, перекладознавство.

Nataliia Ruda: Candidate of Philological Sciences, Associate Professor, Head of the Oriental Languages Department in KhNPU named after H.S. Skovoroda.

Scientific interests: practical and theoretical grammar of the Chinese language, lexicology of the Chinese language, Chinese country studies, Oriental studies.

Stanislav Naumenko: Doctor of Philosophy Degree Field of Study Education / Pedagogy, Associate Professor of the Oriental Languages Department in KhNPU named after H.S. Skovoroda.

Scientific interests: Practical and theoretical grammar of the Chinese language, hieroglyphic stylistic techniques of the Chinese language, Chinese culture, cognitive linguistics, innovative pedagogy, methodology of the Chinese language, intercultural communication, sinology.

Wu Yanlin, employed at Hanshan Normal University, holds a Ph.D. in Education and is a researcher in the Department of Preschool Education. Engaged in research on educational management and preschool education.

Scientific interests: practical and theoretical pedagogy, educational pictographs, Chinese culture, cognitive pedagogy, innovative pedagogy, educational methodology, cross-cultural communication, educational psychology and theoretical psychology.

Natalia Samoilenko: Lecturer of the Chinese language of the Oriental Languages Department in KhNPU named after H.S. Skovoroda

Scientific interests: practical Chinese grammar, Chinese country study, translation.

Ivan Khyzha: Lecturer of Chinese language of the Oriental Languages Department in KhNPU named after H.S. Skovoroda

Scientific interests: practical grammar of the Chinese language, functional stylistics of the Chinese language, modern Chinese literature, comparative studies, translation studies.

Навчальне видання

Руда Н.В., Науменко С.С., У Яньлінь, Самойленко Н.С., Хижа І.П.

КОМПЛЕМЕНТ У КИТАЙСЬКІЙ МОВІ

навчальний посібник

відповідальний за випуск: Руда Н.В.

комп'ютерна верстка: Загороднєва А.А.

ілюстратор обкладинки: Волкова Е.В.

коректура авторська

Відповідальність за дотримання вимог академічної доброчесності несуть автори

Підписано до друку Формат Папір офсетний.

Гарнітура Times New Roman. Друк офсетний. Ум. друк. арк. 4,3

Обл.-вид. арк. Зам № Тираж 100 прим. Ціна договірна.